

[Bentsodiatsepiinit](#)

[Mitä se on?](#)

Bentsodiatsepiinit ovat lääkevalmisteita, joita käytetään muun muassa ahdistuksen ja unettomuuden hoitoon. Kaikki bentsodiatsepiinit ovat Suomessa reseptilääkkeitä. Bentsodiatsepiineja käytetään runsaasti myös ilman lääkärin määräystä. Tällöin on kyse lääkkeiden väärinkäytöstä. Lääkkeiden väärinkäytöstä on kyse myös silloin, kun lääkettä käytetään hoitosuositusta suurempina annoksina.

Runsaasti väärinkäytettyjä bentsodiatsepiinivalmisteita ovat esimerkiksi diatsepaami, klonatsepaami, alpratsolaami ja oksatsepaami. Laittomilla markkinoilla bentsodiatsepiineja myydään tabletteina, kapseleina ja jauheena. Päihtymistarkoituksessa lääkkeitä käytetään joko suun kautta, nuuskaamalla tai suonensisäisesti.

Bentsodiatsepiiniyhdisteet on luokiteltu sekä lääke- että huumausaineiksi. Niiden käyttö, osto ja hallussapito ilman lääkärin määräystä on kiellettyä. Lääkkeiden väärinkäyttö on Suomessa harvinaisempaa kuin kannabiksen käyttö, mutta selvästi yleisempää kuin esimerkiksi amfetamiinin käyttö. Bentsodiatsepiineilla on varsin keskeinen rooli muiden päihteiden ongelma- ja sekakäytössä: kaikkein huono-osaisimpien päihteidenkäyttäjien keskuudessa bentsodiatsepiinit ovat toiseksi suosituin päihde.

[Miten se vaikuttaa?](#)

Bentsodiatsepiinit lamaavat keskushermoston toimintaa. Bentsodiatsepiinien vaikutusajat ja vaikutusten kesto vaihtelevat valmisteiden mukaan. Sekä lääke- että päihdekäytössä bentsodiatsepiinit poistavat ahdistusta, levottomuutta ja pelkoa. Valmisteet rentouttavat mieltä ja lihaksia. Bentsodiatsepiineja käytetään laittomasti myös voimistamaan muiden päihteiden vaikutuksia. Niillä niin ikään itselääkitään muiden päihteiden haitta- ja vieroitusoireita.

Väsymys on bentsodiatsepiinien haittavaikutuksista yleisin. Sen lisäksi voi ilmetä muisti- ja keskittymisvaikeuksia, motoristen kykyjen heikentymistä, masennusta, sekavuutta, levottomuutta, lihasheikkoutta ja seksuaalista haluttomuutta. Päihdekäytössä haittavaikutukset korostuvat, sillä nautitut lääkemäärät ovat yleensä suurempia kuin hoitosuosituksissa.

Vaikka bentsodiatsepiinit ovat rauhoittavia lääkkeitä, ne voivat joissain tapauksissa aiheuttaa arvaamattomia käyttäytymisreaktioita, kuten väkivaltaisuutta

[Käytön riskit?](#)

Pitkään käytettyinä bentsodiatsepiinit voivat vaurioittaa aivoja. Ne vaikuttavat kognitiivisiin kykyihin, kuten puheen tuottamiseen ja muistiin, sekä aikuisilla että lapsilla. Lääkekäytössäkään

bentsodiatsepiineja ei suositella pitkälle aikavälille niiden neurotoksisten eli hermostolle haitallisten ja riippuvuutta aiheuttavien vaikutusten vuoksi. Riippuvuuden on arveltu syntyvän noin kymmenelle prosentille käyttäjistä. Bentsodiatsepiinien vieroitusoireisiin voi kuulua hermostuneisuutta, levottomuutta, ahdistuneisuutta, ruokahaluttomuutta, ärtyneisyyttä, uniongelmia, lihasjäykkyyttä, sydämentykytyksiä ja sekavuutta. Mitä kauemmin käyttöä on jatkunut, sitä voimakkaampia oireet ovat.

Bentsodiatsepiinien käytöstä voi seurata tokkuraisuutta, uneliaisuutta ja kömpelyyttä. Tällaiset vaikutukset ovat riski liikenteessä. Bentsodiatsepiinit ovat yleisin rattijuopumusepäilyn yhteydessä havaittu lääkeryhmä.

Bentsodiatsepiinit eivät ole yksinään aiheuttaneet myrkytys- tai yliannostuskuolemia. Ne kuitenkin tehostavat alkoholin ja muiden keskushermostoa lamaavien aineiden toimintaa ja ovat siten myötävaikuttajina useimmissa päihdekuolemissa.

On viitteitä, että bentsodiatsepiinien käyttö raskauden aikana olisi aiheuttanut epämuodostumia. Todennäköisesti riski on kuitenkin hyvin pieni. Jos äiti on käyttänyt raskauden aikana paljon bentsodiatsepiineja, voi lapsella olla syntyessään lieviä vieroitusoireita. Käytöstä raskauden aikana on aina neuvoteltava lääkärin kanssa.

Miten riskejä voi vähentää?

Bentsodiatsepiinit ovat lääkevalmisteita, joita tulee käyttää vain lääkärin määräyksestä ja annetun hoitosuosituksen mukaisesti.

Uni- ja rauhoittavia lääkkeitä ei tule missään nimessä yhdistää muihin vaikutusmekanismiltaan lamaaviin aineisiin, kuten alkoholiin tai opioideihin. Lamaaviin aineisiin yhdistettynä bentsodiatsepiinit lisäävät niiden yliannostusriskiä.

Lähteet

Aalto, Mauri (2012): "Bentsodiatsepiinien vieroitusoireet". Teoksessa "Huume- ja lääkeriippuvuudet" (toim. Seppä, Kaija; Aalto, Mauri; Alho, Hannu & Kiianmaa, Kalervo). Duodecim, Helsinki.

Aalto, Mauri (2012): "Bentsodiatsepiiniriippuvuuden hoitoon vaikuttavat tekijät". Teoksessa "Huume- ja lääkeriippuvuudet" (toim. Seppä, Kaija; Aalto, Mauri; Alho, Hannu & Kiianmaa, Kalervo). Duodecim, Helsinki.

["Bentsodiatsepiinien määrääminen"](#). Valviran verkkosivut.

Breggin, Peter Roger (2013): "Psychiatric Drug Withdrawal: A Guide for Prescribers, Therapists, Patients and Their Families". Springer Publishing Company, New York.

EMCDDA (2015): [“The misuse of benzodiazepines among high-risk opioid users in Europe”](#). European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lisbon.

EMCDDA (2017): [“European Drug Report 2017: Trends and Developments.”](#) European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lisbon.

Huttunen, Matti O. (2015): [“Ahdistuneisuushäiriöissä käytettävät lääkkeet”](#). Terveyskirjasto verkkosivut.

[Huumausainelaki \(373/2008\)](#). Finlex verkkosivut.

Julien, Robert M; Advokat, Claire D & Comaty, Joseph E (2011): “A Primer of Drug Action. A Comprehensive Guide to the Actions, Uses and Side Effects of Psychoactive drugs”. Worth Publishers, New York.

Karjalainen, Karoliina & Hakkarainen, Pekka (2013): [“Lääkkeiden väärinkäyttö 2000-luvun Suomessa. Esiintyvyys, käyttäjäryhmät ja käyttötarkoitukset”](#). Yhteiskuntapolitiikka, vol. 78:5.

Korpi, Esa & Linden, Anni-Maija (2017): “Rauhoittavat lääkkeet, unilääkkeet, anestesia-aineet”. Teoksessa “Lääketieteellinen farmakologia ja toksikologia” (toim. Pelkonen, Olavi & Ruskoaho, Heikki). 4. painos, Duodecim, Helsinki. Painettu versio julkaistu 2014.

Korpi, Esa R. (2017): “Bentsodiatsepiinien haitat”. Teoksessa “Lääketieteellinen farmakologia ja toksikologia” (toim. Pelkonen, Olavi & Ruskoaho, Heikki). 4. painos, Duodecim, Helsinki. Painettu versio julkaistu 2014.

Marin, Humberto & Escobar, Javier (2013): “Clinical Psychopharmacology: A Practical Approach”. World Scientific, Singapore.

Seppä, Kaija & Heinälä, Pekka (2012): “Lääkkeet, joihin voi kehittyä riippuvuus”. Teoksessa “Huume- ja lääkeriippuvuudet” (toim. Seppä, Kaija; Aalto, Mauri; Alho, Hannu & Kiiänmaa, Kalervo). Duodecim, Helsinki.

Seppä, Kaija & Heinälä, Pekka (2012): “PVK-lääkkeiden riippuvuusriskit”. Teoksessa “Huume- ja lääkeriippuvuudet” (toim. Seppä, Kaija; Aalto, Mauri; Alho, Hannu & Kiiänmaa, Kalervo). Duodecim, Helsinki.

Seppälä, Timo (2012): “Bentsodiatsepiinien ja muiden keskushermostoa lamaavien lääkkeiden ja aineiden vaikutus ajokykyyn”. Teoksessa “Huume- ja lääkeriippuvuudet” (toim. Seppä, Kaija; Aalto, Mauri; Alho, Hannu & Kiiänmaa, Kalervo). Duodecim, Helsinki.

Tammi, Tuukka & Pitkänen, Tuuli & Perälä, Jussi (2011): [“Stadin nistit – huono-osaisten helsinkiläisten huumeiden käyttäjien päihteet sekä niiden käyttötavat ja hankinta”](#). Yhteiskuntapolitiikka, vol. 76:1, 45– 54.

[Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista \(543/2008\)](#). Finlex verkkosivut.

Vorma, Helena (2012): “Päihteiden sekakäytön vaarat”. Teoksessa “Huume- ja lääkeriippuvuudet” (toim. Seppä, Kaija; Aalto, Mauri; Alho, Hannu & Kiiänmaa, Kalervo). Duodecim, Helsinki.

Source URL: <https://nuortenlinkki.fi/tietopiste/pikatieto/bentsodiatsepiiniit>